

Kupujte VOJNE BONDE!
Najstarejši slovenski dnevnik v Ohio
Oglasi v tem listu so uspešni

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVIŠEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

Kupujte VOJNE BONDE!
The Oldest Slovene Daily in Ohio
Best Advertising Medium

VOLUME XXVI.—LETO XXVI.

CLEVELAND, OHIO, TUESDAY (TOREK), MAY 11, 1943.

STEVILKA (NUMBER) 109

NA CAPE BON TIČI V PASTI 80,000 VOJAKOV OSIŠČA

V zadnjih bojih je bilo zajetih 64,000, ubitih in ranjenih pa 42,000 vojakov osišča.

UJETNIKI ŠE VEDNO PRIHAJAJO Z NAGLICO PO 1,000 MOŽ NA URO.

Na Cape Bon v Tunisiji, ki se razteza kakor konec jezika v morje, je koncentriranih približno 80,000 nemških in italijanskih vojakov, ki jih zavezniki neusmiljeno obstreljujejo in bombardirajo s kopnega, iz zraka in z morja.

Predaja šestih generalov
Nekateri osiščeni vojaki so nameravali pobegniti s tega jezika proti Italiji ter so se natrpali v razne barke, čolne in celo na plave, toda nadnje je prigrmel zavezniška zračna sila, ki jim je razbila ladje.

V okraju Bizerte so prenehali boji. Tam je bilo zajetih 25,000 osiščenih vojakov in šest generalov, ki so se brez pogojno vdali ameriškim četam.

Po 1,000 ujetnikov na uro
Alžirski radio poroča, da je bilo doslej 64,000 vojakov zajetih, 42,000 pa je bilo ubitih ali ranjenih ter da prihajajo ujetniki še vedno v številnem razmerju po tisoč ujetnikov na uro.

Položaj nemških in italijanskih vojakov na Cape Bon je "hujši kot obupen," kakor naznanjajo poročila zaveznikov. Nemška in italijanska zračna sila sta prenehali z bojem; med ujetniki zaveznikov je tudi 3,000 nemških in italijanskih letalcev. Zavezniška mornarica je popolnoma blokirala polotok Bon.

Goering in Himmler sta odpotovala v Italijo "nadzirat njeno obrambo"

Goeringu je poverjena vojaška obramba, Himmlerju pa "stabiliziranje" notranje italijanske fronte. — Gayda pa pravi, da se je položaj Italije celo izboljšal s porazom v Afriki.

LONDON, torek, 11. maja. — Moskovski radio poroča, da je Hitler v svojem obupnem pričevanju, da ojači obrambo Evrope po zlomu svoje armade v Tunisiji, izbral dva svoja najzvestejša sodelavca ter ju posljal v Italijo.

Himmler bo "čistil"
V Rim sta odšla Herman Goering, maršal nemške zračne sile, in Heinrich Himmler, načelnik nemških gestapovcev. Po ročilu iz Berna naznanjajo, da je Goeringu poverjeno nadzorstvo nad vojaško obrambo Italije, Himmlerju pa "stabiliziranje notranje fronte," kar pomeni novo čiščenje v raznih italijanskih skupinah.

Goering je že v Rimu
Poročilo, ki je prispelo pred nekaj dni, pa naznanja, da je Goering že v Rimu ter da je imel dolgoletno konferenco z Mussolinijem, nakar je slednji sklical svoj kabinet k tajnemu posvetu. Po intervjuju je Goering odšel v Neapelj.

Izjave brunnega Gayde
Virginio Gayda, znani urednik lista Giornale d'Italia, pravi, da so že izdelani načrti za obrambo Italije in da bodo objavljeni, ko bo napočil čas za to.

Dalje je izjavil, da se je zavezniški triumf v Tunisiji prav za prav izboljšal položaj Italije, ki se sedaj lahko konzentriira na obrambo domačih magistratov morje, ki jih deli od Italije.

Franco predvideva konec ljube-ga fašizma
Španski fašist Franco pa je danes izjavil, da je dospela vojna med zavezniki in osiščem na mrtvo točko in da ne bo mogel nihče premagati drugega, zato je najbolje, če se to vojno kratkoma — konča! Londonski krogi pravijo, da ta Francova izjava pomeni, da je osišče končno spoznalo, da ne more zmagati.

"Nemci brez glave"
BERN, Švica, 10. maja. — Berlinski radio se huduje, da hodijo "Nemci okoli kakor brez glave," odkar so dopzali za zavezniške triume v Severni Afriki.

Nevtralni komentatorji pa poročajo, da so bili celo visoki nacistični krogi presenečeni nad izborno vojno zmagošnostjo Amerikancev, katere so doslej podcenjevali.

Mrs. Turšič v bolnišnici
V nedeljo se je morala podati v Glenville bolnišnico Mrs. Margaret Turšič, znana bivša lastnica "Jeannette" restavracije na E. 63. cesti. Mrs. Turšič trpi na sladkorni bolezn. Nahaja se v sobi št. 115, kjer jo prijatelji in prijateljice lahko obiščejo od 2. do 3. ure popoldne in od 7:30 do 8:30 zvečer. Poznani dobri ženi želimo čim skorajšnje popolno okrevanje, da bi se čim prej vrnila zopet v krog svoje družine.

Veselo snidenje

Na sliki je ruski vojak, ki razdeljuje med prebivalstvom mesta Gžatska, katerega so Rusi zopet osvobodili, rusko časopisje.

Stalingrad se dviga iz svojih razvalin

Ljudstvo dela vse nedelje pri čiščenju mesta in pozidavi hiš.

(Poseben kabel listu "New York Times").

Moskva, 10. maja. — Vse prebivalstvo Stalingrada, ki je zmazano delo, je pridno na delu vsako nedeljo s popraviljem cest in hiš. Moskva naznanja, da je bilo doslej izčiščenih že nad milijon štirjaških metrov, 50,000 štirjaških metrov je bilo pozidanih in železniška zveza na vseh glavnih progah je bila popolnoma vzpostavljena.

Iz fotografij, ki so bile danes objavljene, je videti, da stoji že cela vrsta enonadstropnih hiš. Zakopi in podzemski zakloni, kjer so ruski vojaki še pred nekaj meseci odbijali sovražnika, so bili predelani v javna kopališča. Pozidane apartment hiše nosijo zdaj imena posameznih ruskih vojakov-junakov.

Moskovski radio naznanja, da je bilo doslej odprtih v Stalingradu že dvajset šol. Po vseh mestnih distriktih delujejo že tudi knjižnice, otroški centri in ljudske pomožne postaje.

BOMBNIK UNIČIL PODMORNICO

WASHINGTON, 10. maja. — Mornariški departament naznanja, da je neki ameriški bombnik meseca marca uničil v vodovju Zpadne Indije neko sovražno podmornico, katero je zalotil na površini vode.

Bombnik je najprej obstreljeval podmornico s svojimi strojnimi, nato pa je vrget nanjo štiri bombe, ki so jo prekale na dvoje. Kosi podmornice so leteli visoko po zraku, nakar se je vse skupaj pogreznilo.

ZAVEZNIKI UNIČILI 23 JAPONSKIH LETAL

Glavni stan generala MacArthurja, Avstralija, 11. maja. — V nedeljo ponoči so Catalina bombniki uničili najmanj 23 japonskih letal na letališču v Bato, na Novi Gvineji. Japonski letalci pa so podvzeli v ponedeljek štiri napade na zavezniško paroplovbo ter izvedli tudi že drugi zaporedni napad na avstralsko ozemlje.

Blythinovo imenovanje

Edward Blythin, bivši clevelandski župan, je bil imenovan za finančnega podpredsednika Western reserve vseučilišča.

RUSI V PREDMESTJIH NOVOROSISKA

S posebnim dekretom predsednika Kalinina je bilo vse delavstvo ruskega transportnega sistema postavljeno pod jurisdikcijo vojaškega prekega soda.

LONDON, 11. maja. — Ruski bombniki so včeraj zanesli že drugi dan svojo zračno ofenzivo v nemško zaledje ter bombardirali enajst težkih in sestrili 42 letal izmed 200, s katerimi so nameravali Nemci napasti Rostov.

Rusi dalje naznanjajo, da so kljub silnim nemškim protinapadom, v katere mečejo Nemci svoje rezerve, ki so jih imeli pripravljene za poletne boje, predrl zunanje utrdbe Novorosiska ter vdrl na periferije mesta.

Ruska artilerija je včeraj uničila 38 sovražnih baterij ter razdejala večje število nemških zakopov in utrdb.

LONDON, torek 11. maja. — Rusija, ki se pripravlja za veliko poletno kampanjo, je postavila v ponedeljek svoj celoten transportni sistem pod jurisdikcijo vojnega stanja.

Moskovski radio naznanja, da so z dekretom, ki ga je podpisal v ponedeljek Mihajl Kalinin, predsednik Zveze sovjetskih republik, postavljeni vsi delavci na rekah in železnicah pod območje vojaškega prekega soda.

Fred J. Gole je prišel na dopust za 10 dni, iz Camp Van Dorn, Miss. Tu bo ostal do petka. Njegov brat Frank R. bo pa tudi v petek zjutraj odšel k mornarici. Oba fanta sta sinova Mrs. Auguste Gole, 6128 Glass Ave.

LISTNICA UREDNISTVA

Mr. in Mrs. A. G. — Javite vašo zadevo varnostnemu oddelku (Welfare Dept.) v mestni hiši, kjer vam bodo dali potrebna navodila.

25 funtov sladkorja za vkuhavanje sadja

Pet funtov tega sladkorja se bo lahko vporabilo za izdelovanje sadnih mezb.

WASHINGTON, 10. maja. — Urad za administracijo cen je danes omejil nakup sladkorja za vkuhavanje sadja in drugih živil na 25 funtov za osebo.

Količina sladkorja za izdelovanje jellijev in "jams" pa je bila zvišana od enega funta do pet funtov, in sicer zato, da se bo lahko porabilo več tega za mazanje kruha, s čemer se bo prihranilo na surovem maslu in margarinu.

S 25 funti sladkorja bo možno gospodinji vkuhati 100 kvartov sadja. Toda, to količino sladkorja se bo dovolilo le v relativno redkih slučajih, kjer bo ugotovljeno, da se bo res vkuhalo in prezerviralo to veliko količino sadja.

Lansko leto ni bilo nobene določene omejitve za sladkor, ki je potreben za vkuhavanje, in nekatere gospodinje so ga dobile do 45 funtov.

Da se dobi dovoljenje za nakup te posebne količine sladkorja, morajo gospodinje napraviti pismeno prošnjo na lokalni racijski odbor. Prošnji, ki se jo lahko odda osebno ali pa po pošti, naj se priloži naslednje:

KOPIJA vojno-racijske knjižice št. 1 za vsako osebo, za katero se želi dobiti sladkor za vkuhavanje.

NAVEDE naj se totalno številno kvartov ali funtov vkuhane sadja, ki se ga namerava pripraviti.

KOLICINA sladkorja za vporabo pri izdelovanju "jams" in "jellies".

Na operaciji

V bolnišnici University of Michigan v Detroitu, Mich. se nahaja William Snyder, sin Mr. in Mrs. Matt Snyder, 1264 E. 172 St. Podvrči se je moral operaciji na pljučih, katero je srečno preстал in se sedaj nahaja na potu okrevanja. V Detroitu je nastanjen pri bratu. Želimo, da bi se mu ljubo zdravje čimpreje popolnoma vrnilo!

V bolnišnici

Marie Kalc, stanujoča na 437 E. 158 St., se nahaja v City bolnišnici. Obiski so dovoljeni vsak torek in četrtek od 7. do 8. ure zvečer, vsako soboto in nedeljo od 2:30 do 3:30 pre popoldne. Želimo ji skorajšnje okrevanje!

ZASEDANJE VSESLOVANSKEGA KONGRESA V MOSKVI

Na veličastnem zborovanju so zastopani vsi sloji Rusije in vsi slovanski narodi.

NASTOP JUGOSLOVANSKEGA DELEGATA, POVELJNIKA PARTIZANOV

"New York Times" objavlja specialno kabelsko poročilo svojega poročevalca iz Moskve, ki se glasi: MOSKVA, 9. maja. — Vseslovanski kongres, ki zboruje v Moskvi, je poslal danes brzopjavne čestitke zaveznikom nad njihovo zmago v Severni Afriki.

Formacija poljske divizije
Vanda Wasilevska, načelnica Patrioticne poljske zveze, je naznanila formacijo nove poljske divizije v Rusiji, ki se bo borila proti Nemcem ramo ob ramo s sovjetsko armado.

Petra množica v dvorani
Ogromna in krasna dvorana, ki je bila prej zbirališče ruskega plemstva, je natrpna z delegati in gosti, ki so prihiteli iz vseh krajev sveta. V dvorani vidite bradate ruske svečenike, mlade Čehe in Čehinje, vojake v svojih zelenih uniformah, Poljake, Jugoslovane in ukrajinske partizane.

Slavni glasbenik Soštakovič
Na odru sede pod veliko Stalinovo sliko, katero obdajajo rdeči prapori, voditelji in odborniki Kongresa ter častni gostje, med njimi Dimitrij Soštakovič, slavni glasbenik sedme simfonije, ki sedi poleg madame Wasilevske; Aleksander Dovženko, ukrajinski filmki ravnatelj; češkoslovski vojaški ataše, polkovnik Pika; polkovnik

Ludvik Svoboda, poveljnik češkoslovskih vojaških sil v Rusiji, čigar pojav v dvorani na odru je povzročil silne ovacije in aplavz; general Aleksej Ignacijev, avtor knjige "Stirideset let v armadi"; metropolit Nikolaj iz Kijeve; predsednik Fadejev od Zveze sovjetskih pisateljev; neka ukrajinska mladenka, ki je pobegnila od delavskega bataljona v Monakovem ter se pridružila ruskim partizanom; dalje neki jugoslovanski prostovoljec od Internacionalne brigade, Belorusi, Ukrajinci, Bolgari, Slovenci, Hrvatje in Macedonci.

Koncert največjih ruskih umetnikov
Pred vsakim sedežem leži na mizici krasno natisnjen program koncerta, ki ima slediti seji in na katerem bodo nastopili najglasovitejši ruski umetniki, glasbeniki in godbeniki.

Izjave jugoslovanskega delegata

Poveljnik jugoslovanskih partizanov je v svojem govoru izjavil, da so jugoslovanski partizani v bojih tekom zadnjih dveh mesecev ubili, ranili ali zajeli nad dvajset tisoč Nemcev in Italijanov.

Voditelji čeških, bolgarskih, jugoslovanskih in poljskih skupin so obnovili svoje obljube za nadaljevanje boja do konca proti skupnemu sovražniku.

FORMACIJA POLJSKE DIVIZIJE

LONDON, 10. maja. — Sovjetska vlada je odobrila formacijo poljske divizije na ruski zemlji, katera bi se borila ob strani Rusov proti nemškimi armadam.

VOJAKI BODO DOBILI GASOLIN

Te dni bo objavljena nova odredba, s katero bo dovoljeno vojakom, ki se nahajajo na dopustu, kateri pa ne presega treh dni, posebno izdaje kuponov, ki bodo dobri za pet galonov goriva. Vojaki bodo morali dokazati, da imajo na razpolago doma avtomobile ali motocikle ter da nimajo na razpolago nobene druge transportacije.

Župan proglasil dan za žide

Župan Frank J. Lausche je v nedeljo večer izdal proklamacijo, s katero proglašala sredo kot za dan "protesta proti preganjanju židov." Župan poziva vse prebivalce mesta Clevelanda, da se tega dne pridružijo svojim sodržavljanom židovske vere v njihovem žalovanju za nedolžnimi mrtvimi, ki so postali žrtev Hitlerjevega preganjanja in iztrebljevanja.

Nov grob
Na svojem domu v Shalersville, Ohio, je preminila Mary Jalovec. Zapušča soproga Johna in hčer Jennie, poročeno Bolest. Pogreb se bo vršil v četrtek zjutraj ob 9. uri iz hiše žalosti v cerkev sv. Jožefa v Mantua, O., pod vodstvom Woolf's pogrebnega zavoda v Mantua, O. — Bodi pokojnici lahka ameriška zemlja, preostalim pa naše sožalje!

FRANCO POZIVA K MIRU

MADRID, 10. maja. — General Francisco Franco je danes izjavil, da se je Španija pridružila Vatikanu v njegovih prizadevanjih za doseg miru. Franco je v svojem govoru v Almeriji pozval zaveznike in države osišča — Nemčijo, Italijo in Japonsko — naj nemudoma prenehajo z bojem.

(Franco poziva na mir zato, ker teče fašistom voda v grlo. Ali bi tudi v slučaju osiščenih zmag pozival za končanje bojev? Ta njegov poziv je nadaljen nezmotljiv znak, da se osišče zaveda, da mu je odklenalo. — Uredništvo).

VAŽNA VLOGA ANGLEŠKE OSME ARMADE

Nemški maršal Karl Rudolf toval v Sicilijo. Malo prej, preden je odpotoval iz Berlina, je maršal izjavil: "Jaz vem iz izkušnje, kako močna je osma armada. To je ena najboljših edinic. Zato se tudi jaz strinjam z mnenjem maršala Rommela, da je bila osma armada izbrana za invazijo evropskega kontinenta."

Poročilo nemškega radia se glasi: "General Rundstedt je odpo-

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12,
Issued Every Day Except Sundays and Holidays
SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROCNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
For One Year — (Za celo leto) \$6.50
For Half Year — (Za pol leta) 3.50
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
For One Year — (Za celo leto) \$7.50
For Half Year — (Za pol leta) 4.00
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):
For One Year — (Za celo leto) \$8.00
For Half Year — (Za pol leta) 4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

SRB O SVOJIM DINASTIJAH

V angleškem mesečniku "Yugoslavia" smo brali še en značilen članek, ki ga je napisal Srb Dušan Davorija, in ki se glasi:

Jaz čitam vaš list. Jaz sem Srb iz Srbije. Izjavljam, da se strinjam s tem, kar poveste o jugoslovanski vladi, Mihajloviću in o partizanih. Ampak zdi se mi, da hodite nekako po ovinkih. Čemu ne pustite Fotića pri miru in ne okrete kralja? Fotića je imenoval kralj, zato on reprezentira in govori v imenu kralja. Kralj je odgovoren za vse, kar koli stori Fotić tukaj, zakaj Fotić izvaja svojo avtoriteto od kralja.

Srbi in Srbije (Srbijanci) niso bili še nikoli monarhisti. Mi nismo bili nikoli "lojalni" kroni (kralju). Mi smo ubili ali izgnali tako rekoč skoraj vse svoje vladarje, ker niso bili zvesti našim idealom. Leta 1804, ko smo se vzdignili proti Turkom, smo bili narod kmetov. Naš prvi vladar je bil Jurij Petrović Karadžordje, kateremu dajejo običajno kredit za ustanovitev Karagorgjevićeve dinastije, kar pa ni resnica. Karagorgje ni dobil nikoli knežjega naslova. Srbski poglavarji, ki so bili sami kmetje kakor Karagorgje, so ga izbrali za svojega vodjo tekoma svojega prvga upora proti Turkom. Niti ljudstvo, niti kakšna tuja sila ga ni pripoznala za dednega vladarja Srbije. Sicer pa naj si je lastil kakršno koli pravico do tega naslova, je slednjo izgubil, ko je po izjaloviti revolte pobegnil v Avstro-Ogrsko. In čuden slučaj je, da je bil Karagorgje prvi, Peter II. pa zadnji glavlar srbske države, ki je po vojaškem razsulu pobegnil iz domovine, prepustil ljudstvo na milost in nemilost sovražniku. Kar se tiče sedanjega kralja, je slednji pobegnil, ko se je nahajala armada še vedno na bojišču.

Za Karagorgjem je prišel Miloš Obrenović. On se je s Turki i bojeval i barantal in turški sultan mu je podelil naslov dednega kneza Srbije. Sicer pa je bila vedno tega naslova skrajno dvomljiva. Sultan je bil zatiralec in tiran. On ni imel prav nič več pravice, imenovati srbskega kneza, kakor bi je imel danes Hitler za imenovanje francoskega kralja. Miloš je bil bogat, sicer pa nepismen kmet kakor vsi ostali Srbi. Zato bi bilo absurdno pričakovati, da bi srbski kmetje razvili kakšna globlja čuvstva spoštovanja do Miloša samo zato, ker je sultan iz razlogov, kateri so bili njemu samemu najbolj znani, podelil njemu in njegovim potomcem knežji naslov.

Miloš je bil po svoji naravi tiran. Bil je sicer nepismen, toda pretkan. On je vedel, da denar pomeni moč. Vedel je pa tudi, da se ne bo mogel odbržati na oblasti, ako ne bo delil denarja, ki ga je iztisnil iz ljudstva, z ostalimi srbskimi poglavarji — oligarhi — ki naj bi ga branili v slučaju ljudske vstaje. Toda, tudi če Miloš ne bi hotel, ne bi mogel zadovoljiti vse in vsakega, kajti za to ni bilo dovolj denarja, in nekateri premožni Srbi ga povsem enostavno niso marali. Mislili so namreč, da so boljši od njega. Ampak tu je bil prestol, s katerim je bilo treba računati. Ničče Miloševih nasprotnikov ni bil namreč dovolj močan, da bi se upal lastiti pravico do trona. Karagorgje je bil mrtev. Umoriti ga je dal Miloš leta 1817. Toda Karagorgje je imel sina Aleksandra, ki je prebival na Ogrskem. Oligarhija se je strnila, izgnala Miloša ter posadila Aleksandra na prestol. Tako je postal prvi član Karagorgjeve dinastije srbski knez.

Aleksander ni bil nič prida, zato so ga Srbi izgnali iz dežele. Sedaj se je zopet vrnil Miloš, ki je dal pobiti svoje stare sovražnike, nakar je umrl. Njegov naslednik, knez Mihael Obrenović, je bil umorjen. Njegov naslednik, Milan Obrenović, je bil izgnan. Milanov sin, Aleksander, je bil umorjen leta 1903, nakar je bil srbski prestol ponuden in dan Petku Karagorgjeviću, staremu očetu sedanjega kralja.

Seveda, Aleksander Obrenović je zaslužil biti umorjen. On je bil avstrijski agent. Toda to ne izpremeni ni

česar na dejstvu, da sedanji kralj Jugoslavije, Peter II. njegov oče, Aleksander, in njegov stari oče, Peter I. dolgujejo temu umoru svoj položaj na prestolu. To dejstvo ne dela Karagorgjevićeve dinastije ne bolj ne manj priljubljene. Zagovorniki "legitimnosti" te dinastije naglašajo, da je umor zadnjega Obrenovića sankcioniralo ali odobrilo ljudstvo, ki je izvolilo Petra I. za kralja Srbije. Ampak če dinastija dolguje svoj prestol ljudski volji, izgublja dinastija pravico do tega prestola v trenutku, ko krši voljo tega ljudstva. In Aleksander I. je kršil voljo ljudstva dne 6. januarja 1929, ko je proglasil svojo diktaturo. Aleksander I. je izgubil pravico do prestola, ko je prelomil svojo prisego, da bo ostal zvest ustavi iz leta 1921.

Mi, Srbi iz Srbije, smo spoštovali Petra ne zato, ker je bil kralj, temveč zato, ker je bil dober mož. Mi smo ga ljubili, ker je on ljubil ljudstvo. On je bil eden izmed nas. Toda, kdo je Peter II.? On ni Jugoslovian. On ni niti Srb, temveč napol Rumunec. Po vsem tem, kar slišimo o njem in njegovem početju, se zdi, da je nespameten, nerazvit dečko. On misli, da je silno važen. In kako ne, saj se mu vse priklanja! Ničče si ne drzne, nasprotovati njegovi volji. On ne sliši rad nevesnih stvari, ker ga slednje dražijo. Kraljev pa se ne sme dražiti. In čemu naj bi se dal dražiti človek, čigar letna plača znaša pol milijona dolarjev — ameriških dolarjev?

Iz urada Slovenskega ameriškega narodnega sveta

Zgradba naše organizacije

Človek je že tak, da se z vsjo vneto zavzame za kako stvar šele potem, ko je temeljito pozna. Zato je zela dobro in pametno, če si od bližje ogledamo sestavo Slovenskega ameriškega narodnega sveta.

Po referatnem zasnutku, ki je bil predložen in soglasno sprejet na Slovenskem narodnem kongresu v Clevelandu lani, sestaja Slovenski ameriški narodni svet iz enajstih izvrševalnega odbora s častnim predsednikom, nadalje iz osrednjega ali širšega odbora, ki šteje 40 članov in članic, potem iz odbora slovenskega tiska, ki ga tvorijo uredniki, oziroma urednice slovenskih listov v Združenih državah, in pa iz podružnic, ki se jih je do 26. aprila t. l. prijaviło sedemintrideset.

V smislu sprejetih resolucij imata izvrševalni in osrednji odbor v dobi, ko ni kongresa, vse pravice in vsa oblast narodnega kongresa, podružnice pa pravico do zastopstva na vseh narodnih zborovanjih Slovenskega ameriškega narodnega sveta.

Izvrševalni odbor vodi vse posle s pomočjo svojega urada v Chicagu in rešuje vse zadeve, ki se tičejo nalog Slovenskega ameriškega narodnega sveta. Osrednji ali širši odbor ima zaeno z izvrševalnim postavo davno pravico v času, ko ni narodnega kongresa, in iz njegove srede izbrani, oziroma izvoljeni tročlanski nadzorni osek ima pregledati vsakih šest mesecev poslovne in računске knjige Slovenskega ameriškega narodnega sveta.

Podružnice imajo skrbeti za redna denarna sredstva, ki so potrebna za izvrševanje svetovnih nalog in za vzdrževanje njegovega urada, pa sploh pomagati svetu pri njegovem delu.

Članstvo naših podružnic

Takšna organizacija, kakor je naša, je le potem močna in krepka, če ima veliko število članstva, ki se zbira in deluje v območjih naših podružnic.

Koliko je članstva v doslej ustanovljenih podružnicah, še ne vemo, ker nimamo popolnih poročil o njegovem številu. Le nekaj podružnic nam je doslej naznanilo, koliko šteje njihovo članstvo.

Nekaterim podružnicam smo poslali članske izkaznice, ki so kaj praktične ali pripravne in ki obenem služijo tudi za reklamne namene. Ali vse pa še nam niso naznanile, koliko bi

jih rađe. Do dne 26. aprila smo jih razdelili okoli 2.200.

Če se bodo vsa naša društva in vse druge slovenske organizacije zavzele za to, da si ustanovijo naše podružnice ter privabijo vse svoje članstvo vanje, bo štela naša ustanova več kakor sto tisoč članov in članic. To bo potem močna in resnična predstavnica slovenskega življa v Ameriki. Kdo bi ne gledal s ponosom in trdnim zaupanjem nanjo!? Delo našega narodnega sveta se bo potem silno razmahnilo in uspehi bodo naravnost imenitni, uspehi, ki bodo prinesli nesrečnemu slovenskemu narodu v stari domovini rešitev, svobodo in združitev slovenskega ozemlja v demokratično in avtonomno Slovenijo.

Obhajanje Slovenskega dneva

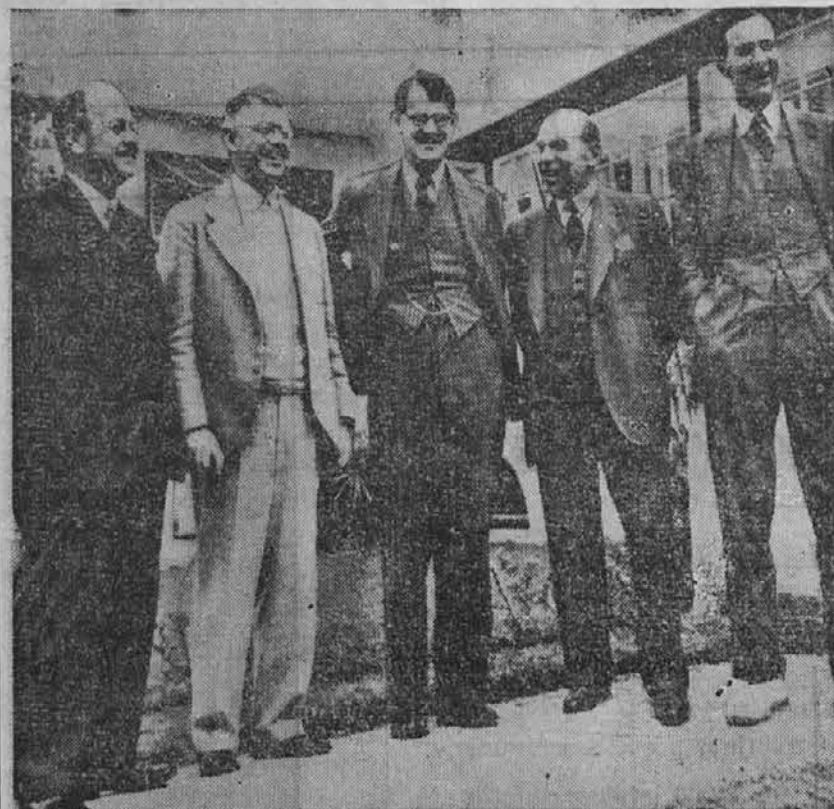
Kakor je bilo oznanjeno v vseh slovenskih listih, je oklica Slovenski ameriški narodni svet dan 18. aprila za SLOVENSKI DAN, ko naj so naše misli podelile v rojstno domovino, kjer zasluženi slovenski rod ječi pod tujčeva peto, se po vseh svojih močeh čudovito upira sovražnim silam, umira v tistem vsega občudovanja vrednem odporu ter hrepeni po tisti neizogibni uri, ko mu napoči svetla zora zlate svobode in dan tako zaželjenega odrešenja.

Obhajanje se je vršilo z javnimi shodi in izrednimi sejami naših podružnic v mnogih naših naselbinah. Ustanovilo se je nekaj novih podružnic in nabralo precej prispevkov za naš narodni svet.

Na teh javnih shodih in izrednih sejah so govorniki in govornice slikali strašno trpljenje slovenskega naroda v starem kraju ter krepko poudarjali nujno potrebo pomoči, ki mu jo hočemo dati slovenski Amerikanci z delovanjem Slovenskega ameriškega narodnega sveta za njegovo rešitev in osvoboditev. In sprejemale so se resolucije v smislu onih, ki jih je svetovni predsednik Etbin Kristan predložil narodu za vzorec.

Podrobnih poročil o tem obhajanju žal še nimamo, ko to pišemo. Resolucije, ki so bile sprejete na tistih shodih in izrednih sejah, so nam doslej poslale sledeče organizacije, oziroma podružnice: Podružnica št. 2 SANS iz Chicaga, podružnica 17 SANS iz Uniontowna v Pensilvaniji; podružnica št. 21 SANS iz Clevelanda; podružnica št. 37 SANS iz Jolietta (tu je bil javen shod, na katerem so ustanovili podružnico); javni shod ameriških Slovencev v

Angleško-ameriška konferenca

Nedavno se je vršila na Bermuti angleško-ameriška konferenca, na kateri se je razpravljalo o rešitvi narodov v deželah, ki jih je podjarmila Nemčija, Na sliki so angleški in ameriški delegatje.

Moxhamu pri Johnstownu v Pensilvaniji in pa javni shod Slovencev na Evelethu, Minn.

Naše gibanje

O 17. do 26. aprila so se ustanovile štiri nove podružnice, in sicer št. 34 SANS, Presto, Pa., št. 35 SANS, Gary, Ind., št. 36 SANS Waukegan-North Chicago, Ill., in št. 37 SANS, Joliet, Ill.

Od 17. do 26. aprila so poslale svoje prispevke sledeče podružnice: št. 9 SANS \$9.42; št. 37 SANS \$56.71; št. 17 SANS \$76.00; št. 2 SANS \$50.00 in št. 11 SANS \$52.00.

Kakor je povzeto po poročilih iz raznih virov, se baš sedaj snujejo nove podružnice po raznih naših naselbinah, zlasti pa v Clevelandu, v Chicagu in Milwaukeeju. Nekaj jih je pa že tudi ustanovljenih, a še ne prijavljenih.

Naš imenik

Zaeno s tem pisanjem bo poslan tudi imenik naših odborov in podružnic vsem slovenskim listom v objavo. Vsi naši listi se prosijo, naj objavijo ta imenik prvič dne 5. maja ali pa čim prej potem in nadalje kar največkrat morejo ali pa vsaj enkrat na mesec. Imenik je stalen, le nove podružnice se mu bodo dodajale vsak teden.

V imeniku za ta teden je le 36 podružnic. Št. 37 SANS še ne bo to pot v njem, ker ni še urejena zadeva podružničnih uradnikov, dasi je bilo podružnica ustanovljena že na javnem shodu dne 18. aprila.

Naše narodne organizacije

Kakor je že znano naši javnosti, so nekatere naše narodne organizacije na svojih polletnih sejah dovolile vsaka po svojih močeh denarno podporo Slovenskemu ameriškega narodnemu svetu iz gl. blagajne.

Med temi je prva poslala Slovenska dobrodela zveza v Clevelandu \$300.00, kateri znesek predstavlja del dovoljene vsote od \$1.000.00.

Druga je dne 24. aprila poslala Ameriška bratska zveza, Ely, Minn., \$1.000, ki jih je njen glavni odbor dovolil Slovenskemu ameriškega narodnemu svetu v pomoč.

NEMCI SO ZAPLENILI KOVINASTI DROBIŽ V JUGOSLAVIJI

Washington. — Švedski časopis Ny Dag poroča v neki brzojavki, katero je prejel Office of War Information, da skušajo nacistične okupacijske oblasti v Jugoslaviji zapleniti ves kovinasti drobiž, prav posebno pa oni iz aluminija, da bi tako zadoštili "nujnim potrebam" nemške vojne industrije.

Urednikova pošta

Cleveland, O. — Prireditev Slovenske šole SND. — Bratje in sestre slovenskega rodu, nahajamo se v izredno kritični dobi, ko se na mnogih pozoriščih bije srdit boj za zmago demokracije nad krutim nacizmom in fašizmom, ki sta nam umorila že tisoče in tisoče naših dragih staršev, bratov, sestev in drugih sorodnikov v starem kraju. Mnogo nedolžnih žrtve so nacisti odtrajali v sužnost in se ne ve, če se bodo še kdaj vrnil. Požgali so nam vasi in domove, ljudi razkropili na vse vetrove in domove izropali vsega, kar se je dalo odnesti.

Zaprli so nam na naši rodni zemlji vse slovenske šole in jih nadomestili z nacističnimi in fašističnimi, v katerih sedaj nam zastrupljejo naš mladi nov rod.

Ameriški Slovenci smo še tako srečni, da lahko nemoteno vodimo Slovensko šolo, v našem slučaju Slovensko mladinsko šolo S. N. Doma, v kateri se še vedno poučuje nemoteno slovenski jezik. Naša slovenska šola je svobodna, za kar moramo biti hvaležni gostoljubnosti ameriške vlade, ki temelji na podlagi širokogrudne demokracije, kakoršne ne uživajo bratje in sestre okraj morja.

V razrede Slovenske šole SND prihaja še prilično zadovoljiv oštevelo učencev, ampak z ozirom na veliko število v Clevelandu bivajočih Slovencev, je število učencev mnogo prenizko. Zalostno je, ko smo tako mladni napram svojemu slovenskemu jeziku v tako kritičnih časih, ko nam na debelo sovražniki morijo naše ljudi onkraj morja, da se tukaj ne poslužimo v večji meri prilike, da bi se naši otroci pričuli slovenske besede v Slovenski šoli SND, ki jim utegne zelo koristiti v bližnji bodočnosti.

V nedeljo 23. maja popoldne ob 3.30 priredi Slovenska šola S. N. Doma svoj običajni spomladni varijetni program. Zvečer bo ples, pri katerem igra John Pecon's orkester. Vstopnina za popoldne in zvečer je samo 50c. Vljudno vabimo občinstvo, da se te prireditve udeležite.

Erazem Gorshe

BUY BONDS

ŠKRAT

Domača fronta

Tale novica je zato prišla v to kolono, da boste vedeli, da je bil moj dober prijatelj. Tony Petrovšek, gostilničar na Addison Rd., je zapeljal svojega očeta Lovrenca Petrovškova v bolnišnico zadnji terek. Drugi dan je umrl. V poslednjem je bil pregled. Od moje strani naj počiva v miru!

Ježeštana! Kakor sem videl v koledarju, bodo v soboto imeli Prislant Čadeta veselico v SND.

(To so od SZZ.) Če rečem, da se vidimo, potem sem že zadostno povedal.

Če nisem zmerom na St. Clairju, pa je precej naporno. Zadnjič me ni bilo eno uro tam, pa je že nekdo z mašino povabil psa.

Na veliko nedeljo smo plesali samo v Good Time Cafe, 575 St. Clair Ave. pri Kosiču. Drogod je bilo vse zaprto.

Sedaj, ko smo registrirani in visko bodo ženske vedele, da bomo natreskani samo enkrat na mesec. Drugače bomo pa našli računali, saj veste, da gre sedaj vse na "pointce".

PAVELIČEV LIST O BOJH NA HRVASKEM IN V BOSNI

Paveličev list, Nova Hrvatska, je poročal koncem februarja naslednje:

"Italijanske in hrvaške vojske so začele z aktivnimi operacijami v oblasti Like in Krbave, njihovo delovanje je v tesni zvezi z operacijami nemških hrvaških čet v Kordunski oblasti in v zapadni Bosni. Kljub redno težkemu ozemlju in temu odporu sovažnika, je bil v okrajih Moca, Udbine, Lapad in Kulen vakuu presegan in razpršen. Tudi v okrajih severozahodne Hrvatske, v kateri velika vojaška aktivnost: tam sovažnik razpolaga z avtomatičnim orožjem in topovi. Boje se nadaljujejo.

"Preki sod v Zagrebu je pet obsodil na smrt dvojico komunistov."

DVOJE HRVASKIH VASI DO TAL PORUŠENIH OD NACISTOV

WASHINGTON. — Švedski tehnik, Trots Alt, poroča v članku, katerega je prejel Office of War Information, da je nemška artillerija do tal porušila dve hrvaški vasi Ladjevci in Pakdonci. Tudi da je bila ob tej priliki smrtna večina prebivalstva; je bilo maščevanje za skrivnostno iztirjenje nemškega transportnega vlaka, v katerem je poginilo mnogo nemških vojakov". Švedski tehnik pravi, da je le par ljudi iz teh krajev uspelo pobegniti v gozdove.

Občinsko dete

ROMAN DOJENČKA

spisal

Branislav Nušič

"Kaj je tebi Ognjena Marija, da ti mene na slabo pot zava- jaš?"

"Nikar se ne huduj Tomo," mi odgovori Ognjena Marija — "nego slušaj, kaj ti povem: — Pojdi med igralce!"

"Ali kako bi to meni pristojalo?" vprašam Ognjeno Marijo.

"Ti kar pojdi, meni na ljubav," odgovori Ognjena Marija n se mi tako hudomušno nasmehuje in me vščipne v lica, da nisem vedel, kaj naj storim od sramote. Zažugam ji, da jo bom drugi dan zatožil rektorju bogoslovja. Nato se sladko nasmehuje in mi reče:

"Tomo, Tomo! poglej me malo bolj!"

Ko jo natančneje pogledam, imam kaj videti: To ni bila Ognjena Marija, nego igralka Lenka, tista, ki igra vse diavolske vloge in ki se zna tako satanski nasmejati.

Zdaj vidite, stvar je dobila čisto drugo lice. Prosil sem Boga, naj mi odpusti, ker sem mislil, da je prišla k meni Ognjena Marija; to sem mislil zato, ker sem bil navajen sanjati o samih svetnikih. Drugi dan pa srečam igralko Lenko, ravno tako oblečeno kakor Ognjena Marija. In zdaj mislim, mogoče je to božja naredba. Lenka se mi nasmeje, ali tako ljubko, kot bi mi hotela reči:

"Ne bodi neumen Tomo, temveč pojdi med igralce!"

Gledališko društvo je kmalu odšlo iz našega mesta, ali meni se je vsako noč sanjalo o Lenki, včasih tudi o rektorju. Navsezadnje je to tako vplivalo name, da sem bil prepričan, da me je Sveti duh razsvetlil, da je to naredba božja in tako sem sklenil . . . Napisal sem pismo ravnatelju onega gledališča, ki mi je, kot vidite, povoljno odgovoril.

Bogoslovec Toma utihne in pobožja Nedeljka, ki mu je lezal neskrbno v naročju in mu

gledal naravnost v oči, kot da tudi on posluša Tomovo pripovedovanje.

Gospodična Elza, ki je z največjo pozornostjo poslušala Toma, se hudomušno nasmehne — tako kakor Ognjena Marija — in pristavi, ko je končal Tomo svoje pripovedovanje:

"Zdaj razumem, gospod Tomo, zdaj razumem."

"Prosim kaj razumete?" vpraša Tomo preplašen.

"Razumem božjo naredbo; vi ste se zaljubili v igralko Lenko."

"Kdo, jaz?" vpraša Tomo in zardi do ušes, ker niti sam ni verjel tega.

"Le priznajte!"

"Ali tega nikakor ne morem priznati, ko pa ni res," se začne braniti bogoslovec Tomo, ki se mu je šele zdaj razjasnila ta strašna istina.

"E, glejte," nadaljuje Elza hudomušno, "vi že zardite, ako omenim le njeno ime."

"Čigavo ime, prosim vas?"

"I, Lenkino, ne pa Ognjene Marije."

"Ne vem," nadaljuje Toma v zadregi in bi skoraj izpustil Nedeljka iz naročja.

"Poslušajte, priznajte mi, pa bom zvečer povedala vse gospodični Lenki, ker moram tudi jaz prenočiti v tem mestu. Priznajte mi!"

"Ne vem, kaj naj vam priznam; ne morem reči, da jo ljubim, ali čutim, nekaj čutim, čutim neko čustvo in to čustvo me muči, mi gre po vsem telesu, to čustvo čutim v srcu, v duši, v žilah, v prstih, to čutim v rokah . . ."

In tu Toma pretrga pripovedovanje, ker začuti v resnici nekaj v rokah, ali to nekaj ni bilo Tomovo, nego Nedeljkoovo čustvo, ki se je pa nekoliko razlikovalo od Tomovega.

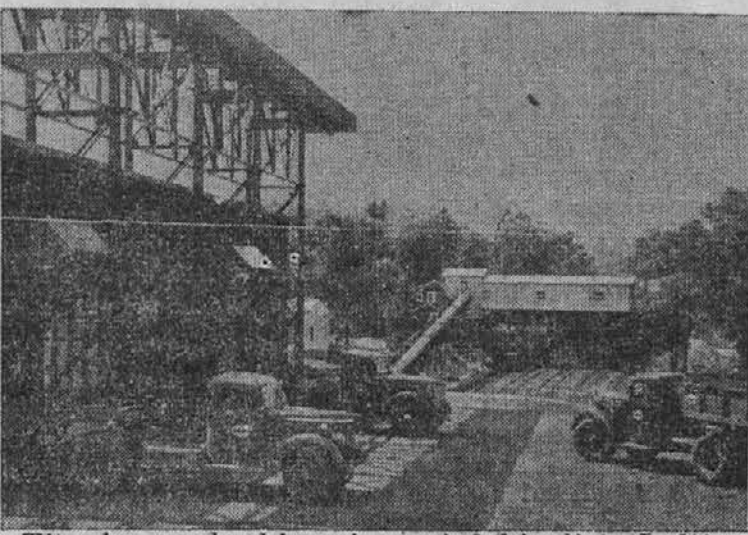
Gospodična Elza se namrdne, kočijaž začne psovati, a bogoslovec Toma napravi jako žalostno lice, gledaje včasih v

Ameriški vojaki in kitajski otroci

Na sliki vidimo skupino ameriških vojakov v Kitajski, ki so se sprijaznili z domačimi otroci, katere sedaj hranijo

Pridobivanje titanium rude

Titanium rudo, ki so jo prej dobivali iz Indije, pridobivajo sedaj v Adirondack hribovju v državi New York. Na sliki vidimo truke, s katerimi odvažajo to rudo.

Žrtev kenguruja

Na gornji sliki je ameriški letalec, major McCullar, ki je pri odletu s svojim bombnikom v Avstraliji zadel ob nekoga kenguruja, kar je povzročilo, da so eksplodirale bombe na letalu in povzročile njegovo smrt.

svojo pest, včasih pa na bele piketske hlače, ki so bile zdaj podobne generalštabni karti z vsemi zalivi, lukami, otoki in polotoki.

Morali so ustaviti voz, da previjejo Nedeljka in zbrisejo Tomov blagoslov. Z umirjenimi čustvi sedejo nazaj na voz in krenejo dalje in kmalu nato je voz prirpopotal na kamenit tiak in zadržal skozi živo sejmišče, dokler se ni ustavil pred krčmo pri "Zlatem levu."

ENOINDVAJSETO POGLA- VJE

Strašna noč

Bil je že somrak, ko se je ustavil voz pred "Zlatim levom" krčmo druge vrste, ali važne zato, ker daje v njej zdaj predstave gledališko društvo pod upravo gospoda Radisava Stan-koviča.

Krčmar je bil ravno pri vratih, ko je zlezla Elza z Nedeljkom in bogoslovca Toma z voza; ko jih je opazil, je pljunil, rekel nekaj grdega ter izginil skozi vrata. To pa najbrž zato, ker je mislil, da so tudi oni igralci, on pa je od tedaj, ko je društvo pri njenju igralo in se oblačilo, strašno zasovražil ta vzvišeni poklic.

Tudi hišna jih je sprejela z velikim nezaupanjem; nazadnje so dobili sobi, in sicer Elza s sobo šte. 7, a Toma s sobo šte. 11. Sla sta takoj na delo: Elza je previla in nasitila Nedeljka, a Toma je opral hlače, da jih pozneje posuši in se spodobno predstavi gospodu upravniku. Komaj je Toma izvršil polovico posla, je nekdo potrkal na vra-

ta. Ker je imel hlače na oknu, bi se bil skoraj zgrudil od strahu; skrnil se je za peč in vprašal:

(Dalje prihodnje)

IVAN CANKAR:

V POLETNEM SOLNCU

Tovariš moj izz ranih let, otrok mojega trpljenja, vstani iz groba, kličem te.

Komaj sem ga poklical, je stal pred menoj, ves kakor je bil pred dvajsetimi leti, pol človek, pol senca; telo sključeno, prezgodaj utrujeno, kakor da nikoli mlado ni bilo; obraz bolan in vel, oči globoke, nemiren plamen, ki ga je kvišku zagnal in v globočino potisnil vsak rahel dih. Mnogo je takrat hodilo takih ljudi in takih senc po naših krajih; nekateri so živeli pravo, resnično, telesno življenje, če se nestalnemu tavanju po megli, mrazu in mraku pravi življenje; večji del pa so bili le bločne prikazni, le sanje splešenih src. Vsi, ljudje in sence, so poginili kmalu, izgubili se bog ve kam, ugasnili kakor sveče pod jutro; grobovi — so pozabljeni, imena domalega toliko da je ostal spomin.

Dvajset let si mirno počival, tovariš in prav je bilo. Kakor bežen somrak si bil med dvema zarjama, ne včeraj, ne danes, ne jutri, bil si most — popotnik stopi na drugi breg in se ne zmeni več za most, vseeno mu je, če ostane ali če razpade.

Prav je, da si počival. Zdaj tovariš, pa pojdi z menoj, čudo prečudno boš videl. Strah te je ljudi? Nikar. Nič se ne boj, da nosiš preveč očitno na dlani blede malodušnost svoje-ga srca. Da ti prejasno sije iz oči bridkost in sram vojščaka, ki meča nima, da bi udaril — in ki ne ve, kam bi udaril, če bi meč imel. Da je na tvojem razbolelem obrazu prehudo razgaljena tvoja najtišja, najčistejša, tvoja edina lubezen, tako da kaže svetu nagnusne pljunke na svojem svetem licu. Nič se ne boj! Izprehodiva se, čudo prečudno boš videl. Ker zdaj, tovariš, je napočil tvoj čas; zdaj, somrak, si se nagnil v svojo pravo zarjo, si se vtelesil v njo.

Ozri se na desno — poslušaj na levo. — Ali se ti ne zdi, da gledaš vase? Da se razodeva skrivnost tvojega trpljenja neprikrita na tisočerihih licih? Da iz tisočerihih oči sije brez sramu tista bolna, v lastno svojo nemoč, grizoča maloduš-

nost, ki je bila tvoj madež in tvoje znamenje? Kako izžeta betežna so telesa, kakor od težkih bremen utrujena, celo telesa nedoraslih otrok. Pogled se umika plah, glava klone, korak trepeče in omahuje. Od blizu jih poglej — to niso sence. Nagni se — čuješ njih glas? Komaj razumljivo, zamolklo, plaho mrmanje, kakor iz grobov; bolešt, ki si ne upa razločno iz grla do ust, zato je ni človeške besede, ki bi jo naglas oznanila. "O mati — o domovina!" — Kam so se bili namerili vsi hkrati? Nemirni, še v svoji utrujenosti nevdzdrni. Tod ne drži pot nikamor, ne ceste, ne steze ni! "Le poti — poti!" Samo iz te noči iz te bolešti, iz dvoma in malodušnosti — kamorkoli. Ali potnaš to melodijo, tovariš? Napotiva se še midva, kakor nam gode ta slepi godec.

Na nebu je zaplamenelo poletno solnce v svoji mogočnosti. Zrak odmeva od pesmi, pesmi njegovih žarkov, je do vrha poln njegove zlate glorie.

Toliko, da ta glorijska ni popila dvoje senc, ki sta se bili ponevedoma utrnili izpod noči in blodita izgubljeni tod in ondod. Prozorno telo se nestalno topi in ziblje, tenke noge se komaj dotikajo tal.

Ozri se naokoli, tovariš moj blodni, po tej lepoti, ki ji na svetu ni enake — za našu ne, ker najino srce jo je ovenčalo. Kamorkoli se ozreš — na plajine tam, ki so v solncu bela solnca, na gozdove pod njimi, ki spe, od luči omamljeni, in še v sanjah na tihem prepevajo, na te holme, ki se vrste v zelenem vencu, sama sveta božja pota, na polja, od nebes blagoslavljena, v devetkratnem izobilju v nebesa vriskajoča, na loke in senožeti, na vasi, ki jih komaj razločiš od samih migljajočih belih plamenov — povsod, kamorkoli se ozreš, je tekla zibelka tebi, meni in vsem, ki so najinega srca, lica in imena. In pomisli, če je pomisliti mogoče, vse te lepote ne bo več, nama nič več. Vstal boš nekoč iz groba, hodil križem po svetu, izpraševal ljudi:

"Povejte, ljudje, pokažite mi kraj, kjer je tekla moja zibelka." In nikogar ne bo, da bi ti povedal. Se tvojega jezika ne bodo razumeli, nikar tvoje žalosti. Povrnil se boš, kjer si

spal, in se ne boš vzdramil nikoli več, ker mir bo tam spodaj, nad teboj pa strah in bridkost. — Kaj mežiš, tovariš, tako plah in osupel? Odkod se ti je bilo zablješčalo?

Sredi polja, šumečega v solnce zamaknjena, je stala mlada ženska, kmetica. Obraz ji je bil košččen, širok in temno zagorel, razodeval je tisto tiho moč, ki se ne pozna in ne baha, si naloži breme sama in ga nosi brez nečimernosti, brez solze in vzdihla. Poleg kmetice je stalo dekletce, natanko materi podobno; široka lica, zagorela od komolca gole roke, bistrice oči, odsevajoče mladost in veselo moč. Obe pa sta bili kakor utopljeni v opoldanski poletni žar, bili sta blizu in bili sta daleč, povsod in nikjer.

Ženska, ki je bila sklonjena nad srpom, je vzdignila život in glavo, zaščnila oči z dlanjjo, strnila črne obrvi ter se ozrla mežikaje preko polja. Prav tako je storilo dekletce, gledalo je srepo in reklo: "Vrane so — vjš — krš — kra!" — Ženska si je otrla čelo in lica, oddahnila se je, nato se sklonila nad srp; in spet je prav tako storilo dekletce.

Kje si tovariš, kam si utonil, kaj te je popilo?

Senca je izginila, tiho, kakor je bila vstala iz groba. Poletno

solnce je lilo na polje svoja vroča jezera in polje je soplo težko od življenja in izobilja. Nad njim je krožilo dvoje lačnih vran, izgubilo se krakajoč na obzorju.

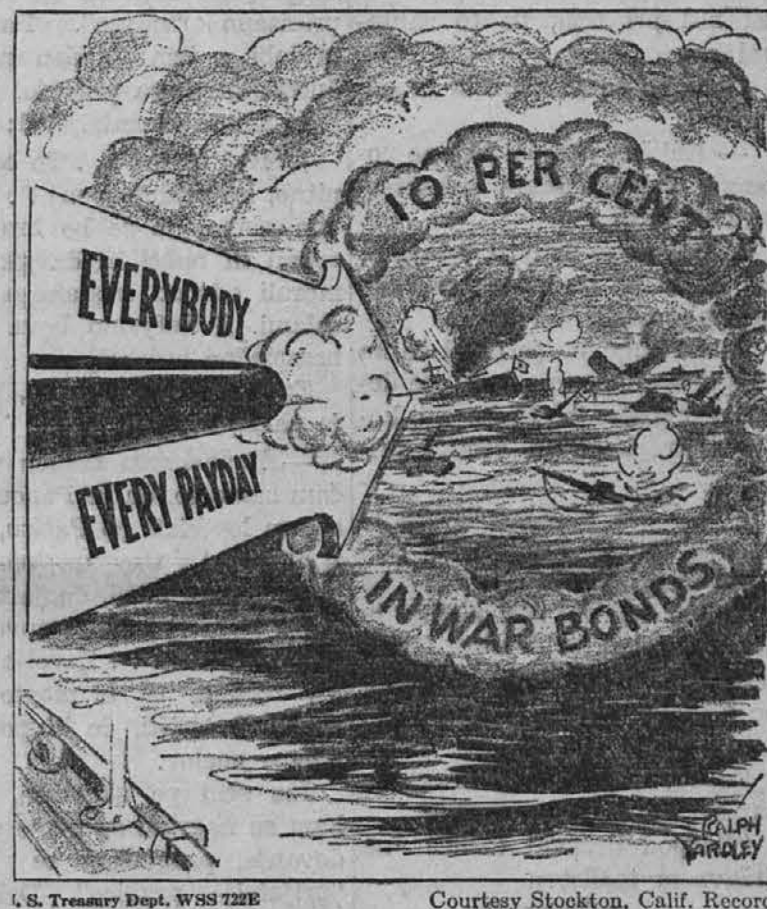
ANGLEŠKI LIST O JUGOSLOVANSKEM ODPORU

Važni londonski list The Evening Standard, je priobčil dolg članek z naslovom: "Jugoslovanski partizani nadaljujejo svojo borbo". Revolucija natančna zgodovina tega preobrata še ni napisana:

"Najvažnejši rezultat te jugoslovanske revolucije je razvoj upornosti in ponosnega duha, ki je razvnel in navdal z borbenostjo in hrabrostjo one prve partizane, ki so kmalu po zlomu začeli napadati nemške in italijanske posadke po deželi. Ta borbenost jih tudi še nadalje krepi — zato kljub strašnim izgubam in težkočam vstrajajo v svoji borbi.

"Pred očmi imajo le en jasen cilj: osvoboditi hočejo svoj narod in mu zagotoviti lepše življenje v bodočnosti. Izvojevati si hočejo svoboden politični sistem, v katerem bodo živeli; doseči hočejo, da se nikdar več ne ponove napake, ki so jih v njihovi lastni zemlji obsodile v suženjstvo."

HELP FINISH THE JOB

U. S. Treasury Dept. WSS 7212

Courtesy Stockton, Calif. Record

A MESSAGE FROM GLADYS SWARTHOUT

We are all convinced that we are doing everything possible toward the war effort, but are we? No! Not unless over ten percent of our income is going into War Bonds!
Gladys Swarthout

U. S. Treasury Dept.

Točna postrežba

Trgovcem, obrtnikom in posameznikom bodo zastopniki "Enakopravnosti" točno in zadovoljivo postregli, najsiho pri oglaševanju ali poročevanju novic, ako jih pozovete, da se pri vas zglasijo.

Za st. clairsko okrožje ter za newburško in zapadno okolico je zastopnik:

Mr. John Renko, 1016 E. 76 St.

Za collinwoodsko in euclidsko okolico:

Mr. John Steblaj, 1145 E. 169 St.,
IVanhoe 4680

Ako iščete delo?

Ako iščete delo v kaki tovarni, ki izdeluje vojne potrebščine

ne pozabite najprej pogledati v kolono naših malih oglasov!

SKORO VSAK DAN IŠČE KAKA VOJNA INDUSTRIJA TE ALI ONE VRSTE DELAVCEV

VOJNE INDUSTRIJE, KI OGLAŠAJO V TEM DNEVNIKU IŠČEJO . . . POMOČ!

Kadar vprašate za delo, ne pozabite omeniti, da ste videli tozadevni oglas v Enakopravnosti

P. DECOURCELLE:

MOČ LJUBEZNI

ROMAN —

In nimam vseh svojih sredstev... To drži... Zakaj?

Zakaj? Ah, to je dobro vedel. Misli mu je težila mučna zaveza, da bo imel Panoufle dobiček od tajne, ki jo je odkril on. Panoufle!

Nekoč prijatelj Panoufle, fant od fare, ki se ni nikoli ce-remonil... niti v Monsdonu.

Toda danes je bil ta Panoufle lenuh... izdajalec, ki mu je ukradel d'Alboizova pisma, da bi mogel sam spraviti denar, ki bi ga dobil za nje.

In Slimak je pripomnil tiho. — Zdaj pa tak malopridnež.

Tam, kjer ni treba rabiti noža, tam, kjer gre samo za tatvino ali za vlom, tam opravi boljše od njega... In pa, če je človek sam, se lažje dela...

Z hip je umolknil in nadaljeval:

— No da, kakopak... Zdaj, ko sem bil tako neumen in sem govoril z njim o zadevi, bo hotel biti pri tem, bo to zahteval...

Globoko se je zamislil in odgovoril:

— Kakšna pomoč! Nič ne poma-ga, ubogega fanta se bo treba odkrižati.

In brž se je zatekel v točilnico, da bi ne imel časa za take in enake misli.

— Krčmar, — je dejal že na pragu, — danes ne bom več de-lal. Prevroče je. Dajte mi ko-zares krepkega in pisalni pribor.

Takoj mu je bilo postrženo in napravil je krepak požirek, da bi se opogumil.

Potem je pa vzel papir in brž napisal nekaj vrstic. Prečital jih je in prikimal zadovoljno z glavo, kakor bi občudoval svoj slog in pisamo.

Zapečatil je pismo in smeje napisal na kuverto naslov:

"Gospod državni tožilec na državnem tožilstvu v Parizu."

Razmišljal je:

Če oddam to pismo na pošto jutri zjutraj ob osmih. Ker bo podrevi, ga dobi sodišče šele po-mešano med kopico drugih pi-sem, pride na vrsto šele čez dan. Uradnik napiše na kuverto

V BLAG SPOMIN

druge obletnice smrti ljubljene-ga in nikdar pozablje-nega soproga in očeta

PRIMOŽ G. LAURIC

ki je za vedno zaspal dne 11. maja 1941.

Leta dva sta že potekla, odkar Te zemlja črna pokriva. Čas še ni zacelil ran v naših srcih, spomin nate bomo ohranili do konca dni!

Žalujoči ostali:

Agnes Lauric, soproga Agnes, hči

Cleveland, Ohio, 11. maja, 1943

svoji navadi ni pozdravil paj-daša ob prihodu s svojimi običajnimi zbadljivkami in nesla-nimi dovtipi.

Ta hip je bil ostuden. Njegov obraz krvoločne zveri je izra-žal vso divjo bestialnost nje-govega značaja.

Panoufle je vohal kri, kakor pravijo krotilci ob gotovih ve-čerih o svojih zvereh.

Tudi Slimak je imel ta obču-tek in ni se mogel ubraniti očit-ka vesti ob pogledu na pajdaša, ki ga je bil prav kar izdal in ki bi mu bil drago plačal izdaj-stvo, če bi bil vedel zanj.

Toda Panouflu so rojile po glavi mnogo važnejše misli.

— No, no! Kaj se je pa zgo-dilo? — je vprašal Slimak...

Taka sta, kakor da se je ne-kaj... one...

— Da, tako se vsaj zdi, — je odgovoril Panoufle.

— Zakaj pa?

— Prav kar je bil tu Milček.

— Milček?

— Da! In veš po kaj je pri-šel?

— Posetit Claudineta ali pa je hotel obenem objeti tudi svo-jo mater, — je odgovoril Slimak smeje.

— Claudinet je odšel z njim.

— To me ne vznemirja...

Saj vem, kam sta tička odlete-la... In kaj potem?

— Claudinet! Gromska stre-la! Vem dobro, da ti ni nič zanj, toda Milček ni prišel samo na obisk k tvojemu nečaku.

— Po kaj je pa še prišel?

— Da ukrade pisma... evo, po kaj je še prišel.

— Pisma? Kakšna pisma?

— Menda veš, da ne Heloisina in Abelardova, tepec neum-ni! Prišel je ukrast nam d'Al-boizova pisma.

— D'Albo...

Slimak je zvedel to tako ne-pričakovano, tako presenetljivo novico, da je prvi hip niti raz-umel ni.

— Široko je odprl usta in kri-mu je pritisnila v glavo. Obr-njen k Panouflu je ponovil:

— Praviš, da je bil Milček prav kar tu in da je nam ukrad-el d'Alboizova pisma? Torej je vedel, kje so bila?

— Seveda je vedel... Vzel in skrli jih je že prej... In zdaj razumem, zakaj jih nismo mogli najti... Malopridnež jih je že takrat sunil.

— On! on! Torej jih ni...

Malo je manjkalo, da Slimak ni vzkliknil: — Torej jih nisi ti? Toda bil je pameten in pravočasno se je premagal.

— Kaj? — je vprašal Panoufle.

— Nič, nič... Meni se pa ni-koli ni zdel sumljiv.

— Meni tudi ne, ta svetnik.

— Kje je pa imel pisma skri-ta?

V Claudinetovi blazini.

V Claudinetovi bla... In če pomislimo, da ti niti na misel ni prišlo iskati jih tam!

Pisma so izginila!... njego-

Kaj vidi kamera na tuniški fronti

Na sliki zgoraj v levem kotu je ameriški vojak, ki se baš brije. Poleg njega pri-žiga nemški vojni ujetnik cigareto svojemu angleškemu zavojevalcu. Na zadnji sliki zgoraj na desni vidimo nemškega vojaka, ki je obvisel v tem položaju na svojem tan-ku, ko ga je zadela krogla. Na levi spodaj opazujeta general Patton (na levi) in še nek drugi ameriški častnik, potek bojev v Tunisiji. Na sliki v spodnjem desnem kotu pa so italijanski ujetniki, ki so jih zajeli Amerikanci.

— Tebi tudi ne!

— Ne, kar je res, je res.

— In ker malopridnež najbrž ni imel kdaj vzeti s seboj ukra-denih pisem tistega dne... ali boljše rečeno tiste noči, ko se je izsclil, ne da bi plačal s svoj-im Montlaourom najemnino, se je vrnil po nje danes.

— In ti si mu dovolil vzeti jih?

— Saj me ni bilo doma, tri-sto hudičev! Sicer.

Z energično kretnjo je poka-zal, kaj bi bil storil.

— A Zefyrina?

— Ona je bila tu, to je res.

Toda milostiva je dobila pošte-no lekcijo.

— Lekcijo?

— Da, prav pošteno. Hotela je malopridneža zadržati, pa sta ji podkurila, da nikoli tega!

Milček je imel revolver... Tat-vina z oboroženo roko, a?

— A! — je vzkliknil ves iz sebe; za hip je pozabil celo na svojo srečo, tako je občudoval dečkov pogum, — Koliko škó-da, da ta fantič nikoli ni hotel ubogati... Kaj vse bi bil lah-ko dosegel.

— Da, — je pritrdil Panou-fle pohvalno. — Ta falot jih pa ima za ušesi... To sem že dav-no slutil.

— Torej kaj je z mojimi pi-smi? Z našimi pismi?

— So šla po vodi. Ukradena! Izgubljena! Kar pod nosom se obriši za nje.

Slimak nekaj časa ni mogel spraviti iz sebe nobene besedi-ce, tako je bil presenečen. Ta strahoviti udarec ga je čisto zmedel.

Pisma so izginila!... njego-

va sreča za vedno izgubljena... njegove sanje uničene!

In vse to je storil Milček! Mil-ček, ki je bil morda... ki je bil prav gotovo domojen z Montlaourom, z d'Alboizom... ga je pahnil v nesrečo, uničil za vedno!

A on je prav kar prodal Panou-ffla, izdal svojega prijatelja, zakrivil grdo nehvaležnost, pol-dost, da bi se osvetil za krivi-co, ki mu ni bila nikoli storje-na, da bi odgovoril na izdajstvo, ki ni bilo nikoli zagrešeno.

Pri teh mislih je čutil, kako mu sili kri v glavo, kako mu bi-jejo žile, kakor gi ga hotela za-deti kap.

Strgal si je samoveznico in raztrgal ovratnik, da bi mogel dihati.

Potem se je pa vsula iz nje-govih ust ploha kletvic in psovk.

Vsega je bila kriva Zefyrina, ki se je tako nazrla žganja, da ni mogla preprečiti tatvine.

Ves iz sebe od jeze, na drugi strani pa vesel, da je našel kon-čno nekoga, ki bo lahko nanj stresel svoj gnev, je planil na Zefyrino in začel se je divji ples posurovelosti.

To je bil srdit spopad nestvor-rov, razkačenih zveri, ki sta se neusmiljeno obdelovali s pestni in nogami.

Panoufle se ni mogel udeleži-ti pretega, pač je pa z večjim o-česom ocenjeval strašne udarce, ki so padali po junaško se braneči se malopridnici.

(Dalje prihodnjič)

Pomorska častnika

Oficir na levi je mornariški poročnik Douglas Fairbanks, znan filmski igralec in sin po-kojnega igralca Fairbanksa, ki se je udeležil že invazij evrop-skega obrežja, poleg njega pa je poročnik Stephen McNichols, ki je izkrcaval ameriške čete v Maroku.

Don't Gamble Cuts, Scratches, Burns

Beware. Guard against infections which may "lay you up." Cleanse wound instantly. Then apply effective, inhibitory antiseptic OIL-O-SOL. Used for over 40 years in thousands of factories, garages, industrial first aid stations, fire departments and homes. Pleasant to use. Combats infection; quickly helps relieve pain. Only 50c at your druggist's. Must satisfy you or your money back. Get Mosso's OIL-O-SOL today.

Mali oglasi
Oblak Furniture Co.
Trgovina s pohištvom
Pohištvo in vse potrebščine
za dom
6612 ST. CLAIR AVE.
HEnderson 2978

Ako iščete
dobrega popraviljalca za vaše
čevlje, pridite k nam. Vedno pr-
vovrstno delo. Popravljamo sta-
re čevlje ter imamo polno za-
logo finih, novih moških čev-
ljev. Cene zmerene.
FRANK MARZLIKAR
16131 St. Clair Ave.

Kem-Tone
MIRACLE WALL FINISH
COVERS WALLPAPER!
ONE GALLON
\$2.98
DOES AN AVERAGE ROOM!

F. J. Zavasky
General Hardware and
House Furnishings
Paint, Plumbing and
Electrical Supplies
6011-13 ST. CLAIR AVE.
ENdicott 5141

Moški ali ženska
dobi delo v gostilni in restav-
raciji; mora biti nad 21 let sta-
rosti. Vpraša se pri KOTNIK'S,
7513 St. Clair Ave.

Izurjeni operatorji
na
BORING MILLS
(Horizontal in Vertical)
VELIKIH STRUGALNIKIH
RADIAL DRILL
Plača na uro, poleg "overtime"
če ste sedaj zaposleni pri obrambni
delu, se ne priglasite.
Wellman Engineering
7000 CENTRAL

NEW! "BACTERIOSTATIC" FEMININE HYGIENE
Gaining Great Favor With Women!
Many doctors urge the regular use
of douches for women who want to
be refreshingly clean — for women
troubled by offending odor, itching
or discharge.
Some products may be harmful
germicides which burn, harden and
damage sensitive tissues. But NOT
Lydia E. Pinkham's Sanative Wash!
Instead—Pinkham's Sanative Wash
is an effective "bacteriostatic" (the
modern trend).
It not only discourages bacterial
growth and infection but cleanses,
deodorizes, relieves minor irrita-
tions and discharge. Has beneficial
effect on delicate membranes.
Inexpensive!

HOW YOUR SALVAGE HELPS HIM

1 **SCRAP METAL**
STEEL HELMET CONTAINS APPROXIMATELY SAME AMOUNT OF METAL AS A SPENT BOMB KETTLE

2 **WASTE RUBBER**
RUBBER IS USED FOR PADDING OF STEEL HELMET AND ALSO GAS MASK

3 **STRING**
IT HELPS TO MAKE MATERIALS FOR WEAVING

4 **WOOLLEN RAGS**
CAN BE REWOVEN INTO UNIFORMS

5 **MORE SCRAP METAL**
BAYONET WEIGHS APPROXIMATELY THE SAME AS OF SAUCEPAN

6 **SCRAP METAL AGAIN!**
RIFLE INCLUDES AS MUCH METAL AS A PLAT IRON AND THREE TINS

7 **WASTE PAPER**
ONE OLD ENVELOPE CON-TAINS ENOUGH PAPER TO MAKE 50 CARTRIDGE WADS

8 **BONES**
PROVIDE GLYCERINE FOR CARTRIDGE FIRING CHARGE

HOUSEWIVES IN BRITAIN heard every bit of "rubbish" around the house. This British Government poster shows them how every scrap of salvage helps the boys on the battlefronts.

"THAT LITTLE GAME" Inter-nat'l Cartoon Co., N.Y.—By B. Link